

Κινηματογράφος

Από μέρα σε μέρα ανοίγουν οι θερινοί κινηματογράφοι της Θεσσαλονίκης και των περιφερειακών δήμων της, που θα παρουσιάσουν στο κοινό ταινίες α' προβολής αλλά και εκλεκτές επαναλήψεις.

Του **Αλέξη Ν. Δερμεντζόγλου**

Με την ιστορία των θερινών μαγαζιών εδώ και χρόνια έχει δημιουργηθεί ένας μεγάλος μύθος, που συνυπάρχει με όμορφα τραγούδια, πολλή νοσταλγία και την περιβόητη ιστορία της χαμένης αθωότητας. Το θέμα δεν είναι να επαναλάβω μία ακόμη φορά το ίδιο γνωστό σενάριο του παρελθόντος, αλλά να το επανεισαγάγουμε στα νέα δεδομένα. Αρχικά, ποια είναι η σχέση του παρελθόντος με το σημερινό μύθο και πραγματικότητας, ρετρό και σύγχρονης εποχής; Το σίγουρο είναι ένα: Πώς οι θερινοί κινηματογράφοι, πέραν της ιδιαίτερης απόλαυσης που παρέχουν, είναι ένα χαρακτηριστικό μνημείο της εθιμικής ψυχαγωγικής παράδοσης των Ελλήνων. Ακόμα και στο εξωτερικό γίνονται προσπάθειες να υπάρξουν κάποιες θερινές αίθουσες, καθώς το θεωρούν ως ένα σημαντικό αξιοθέατο.

ΟΤΑΝ ΑΡΧΙΣΕ Η ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ

Ας δούμε όμως καταρχήν τη βαθύτερη οικονομική επιρροή που υπάρχει στη σχέση θερινού κινηματογράφου και βιοτικού επιπέδου των Ελλήνων. Μετά τον πόλεμο οι καταστροφές, η φτώχεια, αλλά και οι μεγάλες αλάνες, έφεραν την άνθηση των θερινών κινηματογράφων. Χωρίς άλλη ψυχαγωγία (η τηλεόραση δεν υπήρχε, το θέατρο ήταν ακριβό), σύσσωμη η ελληνική οικογένεια εκστρατεύει στους θερινούς. Στη Θεσσαλονίκη στη β' προβολή είχαμε πολλές φορές και δύο ταινίες και η ώρα περνούσε ευχάριστα. Τα φιλμ δεν ήταν μόνο αμερικάνικα αλλά και ελληνικά, τούρκικα (είχαν μεγάλη πέραση), ινδικά, γαλλικά, ιταλικά, συνήθως δράματα, κωμωδίες και περιπέτειες. Μετά τα μέσα του '60, όταν αρχίζει η ανοικοδόμηση και μια στοιχειώδης οικονομική ανάπτυξη, πολλοί θερινοί αλλάζουν χρήση. Στη Θεσσαλονίκη παρέμεινα πολλοί μέχρι και τις αρχές του '80, οπότε ένα νέο κύμα ανοικοδόμησης στέλνει πολλούς εκτός λειτουργίας. Παράλληλα, αλλάζει το μοντέλο της ζωής του Νεοέλληνα. Το πρώτο εξοχικό, το αυτοκίνητο, οι εκδρομές. Έτσι, ένα μεγάλο μέρος του κοινού εγκαταλείπει τους θερινούς κινηματογράφους.

ΕΜΕΙΝΑΝ ΛΙΓΑ

Βαθμιαία στις μέρες μας καταλήξαμε να έχουμε ένα μικρό αριθμό θερινών σινεμά στο κέντρο της πόλης ("Ναταλί", "Απόλλων", "Ελληνίς", "Αλεξ" στην Ολύμπου) και κάποιους σε περιφερειακούς δήμους (Καλαμαριά, Συκιές, Πανόραμα, Πυλαία,

Ανοίγουν οι θερινοί κινηματογράφοι

Αντί για στέγη ένας ουρανός γεμάτος αστέρια

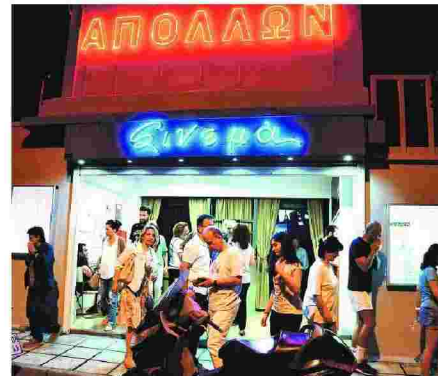
Σινέ Ναταλί.

Νεάπολη). Το θερινό σινεμά, με άλλα λόγια, το εκπόρθησε η οικονομική ανάπτυξη. Ταυτόχρονα, οι έλληνες σινεφίλ εγκατέλειψαν γενικώς τον κινηματογράφο ως βασική ψυχαγωγία, γιατί έχουν πλέον και εφόδια την τηλεόραση, το DVD, τα δορυφορικά και τα συνδρομητικά κανάλια. Παρά τη νοσταλγία, στην εποχή μας το θερινό σινεμά δυστυχώς πρέπει να το θεωρούμε ιδίως ως υπόμνηση του παρελθόντος και τελικά αξίζει να το τιμούμε - πέραν της ψυχαγωγίας - κυρίως ως μουσειακό γεγονός.

ΑΦΘΟΝΙΑ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

Κάνοντας μία αναδρομή, θα παρατηρήσουμε τα ακόλουθα: Δύο συγκεκριμένες περιοχές ξεχώριζαν, καθώς συγκέντρωναν πολλούς θερινούς κινηματογράφους: Η μία ήταν η πλατεία Αριστοτέλους. Η άλλη ήταν η λεωφόρος Βασιλίσσης Όλγας, όπου μεταξύ των νεοκλασικών έβλεπες με χαρά διασπαρμένα τα θερινά μαγαζιά. Κάποια βρίσκονταν και στις διπλανές καθέτους. Αναφερόμενος μόνον στην α' προβολή θα θυμηθώ τα εξής: "Κορωνίς", "Αννα", "Ολύμπια", "Ρουαγιάλ", "Μαρί", "Δητώ", "Φάληρο", "Αλκυονίδες", "Αρξεντίνα" και τα "Αθηνά" και "Αθήναιον" που είχαν συρόμενες οροφές. Άλλα θερινά ήταν ο "Ζέφυρος", η "Διάνα", το "Αμυράλ" (στη λεωφόρο Νίκης). Να θυμίσω την "Αίγλη" με δύο έργα, την ταρατσα του "Ιντεάλ", τον "Ορφέα" στη β' προβολή, στέκια φοιτητών και πολλά άλλα.

Εκεί γύρω στο '70 διαμορφώθηκε και το προφίλ του προγράμματος των θερινών μαγαζιών. Πέρα από κάποια λίγα φιλμ α' προβολής, πρόβαλλαν συνήθως ταινίες παρελθόντων χρόνων (ηλικίας μέχρι 30 και 40), ενώ γνώριζαν επιτυχία ιδίως περιπέτειες και κωμωδίες. Τα εισιτήρια ήταν πολλά. Ορισμένες φορές εμφανιζόταν και ένα ωραίο κόλπο: επέλεγαν μία ταινία του περασμένου χειμώνα που δεν είχε κάνει εισιτήρια και πετύχαιναν διάνα. Κλασικό παράδειγμα η περίπτωση στο "Φάληρο" που παρουσίασε το ωραίο φιλμ νουάρ του Ανρί Βερνέιγ "Το αφεντικό

Σινέ Απόλλων.

του κλαμπ Νο 1" με τον Ζαν Πολ Μπελμοντό, που μετά την αποτυχία του χειμώνα έκοψε 6.000 εισιτήρια, αστρονομικό ποσό σε σχέση με το σήμερα.

ΤΑ 46 ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ "ΝΑΤΑΛΙ"

Στα 1970 ιδρύθηκε το πανέμορφο και γεμάτο πράσινο "Ναταλί", που ανήκει μέχρι τώρα στον Λάκη Ράππο. Κάποιες ταινίες του γνώρισαν τρομερή επιτυχία. Στα 1976 παρουσίασε σε α' προβολή την ερωτική κωμωδία "Σεισμός στο κρεβάτι μου" με τον Αντριάνο Τσελεντάνο. Το φιλμ έκανε 40.000 εισιτήρια, ένα... εξωγήινο ρεκόρ. Ιδού μάλιστα μια σύγκριση: όλη τη σεζόν τα εισιτήρια ήταν 65.000. Μεγάλο ρεκόρ και στο θρίλερ "Πέμπτο έγκλημα" με τον Φράνκο Νέρο, επίσης πρώτη προβολή. Για να πάμε τώρα σε συγκρίσεις με το σήμερα, το "Ναταλί" εξακολουθεί να είναι πρώτο σε εισιτήρια. Πέρσι έκοψε 20.000 σε 20 εβδομάδες, δηλαδή 1.000 εισιτήρια την εβδομάδα, αριθμός ικανοποιητικός, αν σκεφτεί κανείς πως κάποιες απ' αυτές ήταν είτε άγονες είτε με βροχή. Φέτος το "Ναταλί" ξεκινά αύριο και στις 12 Μαΐου προβάλλει την πολύ ενδιαφέρουσα ταινία "Ο άνθρωπος που γνώριζε το άπειρο", βασισμένο στην απίθανη ζωή του διακεκριμένου ινδού μαθηματικού Σρινιβάσα Ραμουντζιάν.

ΚΕΝΤΡΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Η "Ελληνίς" στο κέντρο της πόλης, δίπλα στο Βελλίδειο, με τον Πύργο του ΟΤΕ να ξεχωρίζει από τη θερινή αίθουσα, είναι ένα εξαιρετικό μαγαζί. Ανήκει στην οικογένεια Ζαφειρίου, διαθέτει ένα πολύ εκλεκτό και με ποικιλία μπαρ και έχει δημιουργήσει μια ξεχωριστή παράδοση. Κάθε Δευτέρα και Παρασκευή με ένα εισιτήριο μπαίνουν δύο άτομα. Πέρα απ' αυτό, προβάλλει και επιλεγμένες ταινίες. Κάποιες φορές μάλιστα παρουσιάζει δύο διαφορετικά φιλμ αλλά και νωρίς κινούμενα σκίτσα για παιδιά.

Ο Χρήστος Διώδης, από οικογένεια αθηνοσαρχών, αξιοποιεί με τον καλύτερο τρόπο την πρόοδο. Έχει δημιουργήσει

αρχικά σε Χορτιάτη, Πανόραμα, Ασβεστοχώρι και Φύλο τέσσερις κινηματογραφικές λέσχες με εξαιρετικές επιλογές από τον παγκόσμιο κινηματογράφο. Φέτος έγιναν συνολικά 50 προβολές με συνολικά 10.000 άτομα (μέσος όρος 200). Κατά τα άλλα, διευθύνει το "Σινέ Πανόραμα" στη 18η χρονιά του και το "Σινέ Πυλαία" με υπερσύγχρονα μηχανήματα και χώρους πάρκινγκ. Όπως με ενημέρωσε, φέτος θα προβάλει τα ακόλουθα φιλμ: "Florence foster", "Jenkins", "Money Monster", "Now you see me 2", "A Hologram for the king", "Η πιόνα" (ριμέικ του μυθικού φιλμ του Ντερέ), "Café Society" (ο νέος Γούντι Άλεν), "Next Bourn chapter", "The light between oceans", καθώς και τρία κινούμενα σκίτσα: "Ice age: Collision course", "The secret life of pets", "Finding Dory".

Η ΔΡΟΣΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΑΣΤΡΑ

Δεν θα μπορούσα να ξεχάσω και τον θερινό "Απόλλωνα", ένα γοητευτικό μαγαζί γωνία Όλγας με Σαρανταπόρου και με εξαιρετικές επιλογές. Με τη διεύθυνση της οικογένειας Άππου, προβάλλει επιλεγμένες ταινίες α' προβολής και κάποιες εξαιρετικές επαναλήψεις. Φέτος κάθε Δευτέρα θα είναι αφιερωμένη στις ανατρεπτικές υψηλού επιπέδου ταινίες της Κινηματογραφικής Λέσχης των Εργαζομένων της ΕΡΤ-3 με κωμωδίες υψηλού επιπέδου αλλά και αριστουργηματικές νεοκλασικές ταινίες τρόμου.

Οι άλλοι θερινοί κινηματογράφοι ("Αλεξ", "Αύρα") θα προβάλουν φιλμ α' προβολής, ενώ οι άλλοι περιφερειακοί δήμοι (Συκιές, Νεάπολη κτλ.) διαθέτουν οργάνωση κινηματογραφικής λέσχης προβάλλοντας επιλεγμένα φιλμ. Ειδικά τις ημέρες του καύσωνα, όσοι επισκεφθούν τις Συκιές, πέραν της απόλαυσης, θα νιώσουν υπέροχα με τις επικρατούσες συνθήκες δροσιάς.

Αυτή ήταν μια πρώτη σκιαγράφηση του τότε και του σήμερα, της αλήθειας και του μύθου των μεγάλων προσμονών και της σύγχρονης κρίσης. Τα θερινά μαγαζιά είναι η ζωντανή εικόνα μας.

Όπως μάλιστα τιτλοφορεί την πολύκροτη, αγαπημένη του ταινία ο Ιταλός Τζουζέπε Τορνάτορε, μιλάμε ουσιαστικά για ένα "Σινεμά ο παράδεισος". Κάτι ανάλογο βλέπουμε σε πολλές ελληνικές ταινίες, με τον περιοδεύοντα κινηματογράφο να κάνει θερινές προβολές σε αλάνες χωριών και κωμοπόλεων το καλοκαίρι. Κι αν θέλει κανείς να βρει τον πιο κατάλληλο τρόπο να τελειώσει ένα κείμενο σκληρής σύγχρονης πραγματικότητας και νοσταλγίας, τότε ο τίτλος του σπαγγέτι του Ντούτσιο Τεσάρι είναι απόλυτα ταιριαστός: "Κι αντί για στέγη έναν ουρανό γεμάτο μ' αστέρια".